

РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА (ЕО) № 859/2003

от 14 май 2003 година

за разширяване на приложното поле на разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за граждани на трети страни, които все още не са субект на тези разпоредби единствено на основание тяхното гражданство

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 63, точка 4 от него,

като взе предвид предложението на Комисията¹,

като взе предвид становището на Европейския парламент²,

като има предвид, че:

(1) На специалното си заседание в Тампере на 15 и 16 октомври 1999 г. Европейският съвет обяви, че Европейският съюз трябва да гарантира безпристрастно третиране на гражданите на трети страни, които законно пребивават на територията на държавите-членки, да им предостави права и да им възложи задължения, съпоставими с тези на гражданите на ЕС, да повиши степента на недискриминация в икономическия, социалния и културния живот и да доближи правния им статус до този на гражданите на държавите-членки.

(2) В резолюцията си от 27 октомври 1999 г.³ Европейският парламент призова за бързи действия във връзка с обещанията за справедливо третиране на гражданите на трети страни, които законно пребивават в държавите-членки и за определянето на техния правен статус, включително еднакви права, които да са възможно най-близки до тези, от които се ползват гражданите на Европейския съюз.

(3) Европейският икономически и социален комитет също отправи призив за еднакво третиране на гражданите на Общността и гражданите на трети страни в социалната област, особено в становището си от 26 септември 1991 г. за статута на работници мигранти от трети страни⁴.

(4) Член 6, параграф 2 от Договора за Европейския съюз предвижда, че съюзът ще зачита основните права, които се гарантират от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г., и които произтичат от общите конституционни традиции на държавите-членки като общи принципи на законодателството на Общността.

(5) Настоящият регламент зачита основните права и съблюдава принципите, които са възприети по-специално от Хартата за основните права в Европейския съюз, по-конкретно духа на член 34, параграф 2 от нея,

¹ ОВ, бр. С 126 Е, 28.5.2002 г., стр. 388.

² Становище от 21 ноември 2002 г. (все още не е публикувано в Официален вестник).

³ ОВ, бр. С 154, 5.6.2000 г., стр. 63.

⁴ ОВ, бр. С 339, 31.12.1991 г., стр. 82.

(6) Насърчаването на висока степен на социална защита и повишаването на жизнения стандарт и качеството на живота в държавите-членки са цели на Общността.

(7) По отношение на социалната защита на гражданите на трети страни, и по-специално приложимата за тях схема за социално осигуряване, Съветът по трудова заетост и социална политика заяви в заключенията си от 3 декември 2001 г., че приложимото координиране за гражданите на трети страни следва да им предоставя еднакви права, които да са възможно най-близки до тези, от които се ползват гражданите на ЕС.

(8) Понастоящем Регламент на Съвета (ЕИО) № 1408/71 от 14 юни 1971 г. за прилагането на схеми за социално осигуряване на заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността⁵, който съставлява основата за координирането на схемите за социално осигуряване на различните държави-членки, и Регламент на Съвета (ЕИО) № 574/72 от 21 март 1972 г. за определяне на процедурата за прилагане на Регламент (ЕИО) № 1408/71⁶ се прилагат само за определени граждани на трети страни. Броят и разнообразието на използваните нормативни актове при усилията за решаване на проблемите във връзка с координирането на схемите за социално осигуряване на държавите-членки, на които се натъкват гражданите на трети страни, които се намират в едно и също положение с гражданите на Общността, пораждаат правни и административни затруднения. Те създават големи трудности за заинтересованите лица, техните работодатели и компетентните органи за социално осигуряване.

(9) Оттук следва необходимостта да се предвиди прилагането на правилата за координиране в Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за гражданите на трети страни, които законно пребивават в Общността, и които не са напълно обхванати от разпоредбите на тези регламенти на основание тяхната националност, и които отговарят на останалите условия, предвидени в настоящия регламент; такова разширяване на приложното поле е особено важно с оглед на предстоящото разширяване на Европейския съюз.

(10) Прилагането на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 за тези лица не им дава право да влизат, да имат престой или да пребивават в дадена държава-членка или да получават достъп до пазара на труда в тази държава.

(11) Съгласно настоящия регламент, разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 са приложими, доколкото заинтересованото лице вече пребивава законно на територията на дадена държава-членка. А законното пребиваване е предварително условие за прилагането на тези разпоредби.

(12) Разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 не са приложими при положение, което във всяко едно отношение се ограничава в рамките на една-единствена държава-членка. Наред с другото, това се отнася за положението на гражданин на трета страна, който има връзки единствено с дадена трета страна и отделна държава-членка.

(13) Непрекъснатото право на обезщетение за безработица, предвидено в член 69 от Регламент (ЕИО) № 1408/71, е подчинено на условието лицето да се регистрира в службите по заетостта на всяка държава-членка, в която влиза, като лице, търсещо работа.

⁵ ОВ, бр. L 149, 05.07.1971 г., стр. 2; регламент, последно изменен с Регламент на Европейския парламент и на Съвета (ЕИО) № 1386/2001 (ОВ, бр. L 187, 10.07.2001 г., стр. 1).

⁶ ОВ, бр. L 74, 27.03.1972 г., стр. 1; регламент, последно изменен с Регламент (ЕИО) № 410/2002 (ОВ, бр. L 62, 05.03.2002 г., стр. 17).

Поради това тези разпоредби могат да се прилагат за гражданин на трета страна само при условие, че той(тя) има право, по целесъобразност съгласно разрешителното си за пребиваване, да се регистрира в службите по заетостта на държавата-членка, в която е влязъл(ла), като лице, търсещо работа и има право законно да работи в нея.

(14) Следва да се приемат преходни разпоредби, за да се защитят лицата, които са включени в приложното поле на настоящия регламент, и да се гарантира, че те не губят права в резултат на влизането му в сила.

(15) За постигането на тези цели е необходимо и целесъобразно да се разшири приложното поле на правилата за координиране на националните схеми за социално осигуряване чрез приемането на нормативен акт на Общността, който е задължителен и пряко приложим във всяка държава-членка, която участва в приемането на настоящия регламент.

(16) Настоящият регламент не накърнява правата и задълженията, които произтичат от международни споразумения с трети страни, по които Общността е страна, и които предоставят предимства от гледна точка на социалното осигуряване.

(17) Тъй като целите на предлаганите действия не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите-членки, и поради мащаба или ефекта на предлаганите действия те могат да бъдат постигнати по-добре на равнище на Общността, Общността може да предприеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, предвиден в член 5 от Договора. Съобразно определения в същия член принцип на пропорционалност, настоящият регламент не излиза извън рамките на необходимото за постигане на тези цели.

(18) В съответствие с член 3 от протокола за позицията на Обединеното кралство и Ирландия, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност, с писма от 19 и 23 април 2002 г. Ирландия и Обединеното кралство са заявили желанието си да участват в приемането и прилагането на настоящия регламент.

(19) В съответствие с членове 1 и 2 от протокола за позицията на Дания, приложен към Договора за Европейския съюз и Договора за създаване на Европейската общност, Дания не участва в приемането на настоящия регламент, поради което не е обвързана от него или не е длъжна да го спазва,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Съобразно разпоредбите на приложението към настоящия регламент, разпоредбите на Регламент (ЕИО) № 1408/71 и Регламент (ЕИО) № 574/72 се прилагат за гражданите на трети страни, които все още не са включени в приложното поле на тези разпоредби единствено на основание тяхното гражданство, както и за членовете на техните семейства и наследниците им при условие, че същите законно пребивават на територията на дадена държава-членка и се намират в положение, което не се ограничава във всяко едно отношение в рамките на една единствена държава-членка.

Член 2

1. Настоящият регламент не създава права за периода преди 1 юни 2003 г.
2. За определяне на придобитите права в съответствие с разпоредбите на настоящия регламент се вземат под внимание всички осигурителни периоди и, по целесъобразност, всички периоди на трудова заетост, самостоятелна трудова заетост или пребиваване, които са завършени съгласно законодателството на дадена държава-членка преди 1 юни 2003 г.
3. Съобразно разпоредбите на параграф 1, право се придобива съгласно настоящия регламент, дори и ако то се отнася за осигурителен случай, настъпил преди 1 юни 2003 г.
4. Всички обезщетения, които не са отпуснати или са били спрени на основание гражданството или пребиваването на заинтересованото лице, по искане на последното, се отпускат или възобновяват от 1 юни 2003 г. при условие, че правата, заради които преди това са били отпуснати обезщетения, не пораждат основание за еднократно плащане.
5. Правата на лицата, на които преди 1 юни 2003 г. е била отпусната пенсия, могат по тяхно искане да се преразгледат, като се отчитат разпоредбите на настоящия регламент.
6. Ако искането по параграфи 4 или 5 се подаде в срок от две години, считано от 1 юни 2003 г., произтичащите от настоящия регламент права могат да се придобият от тази дата и за заинтересованите лица не могат да се прилагат разпоредбите на законодателството на която и да е държава-членка за изгубване или погасяване по давност на права.
7. Ако искането по параграфи 4 или 5 се подаде след изтичането на крайния срок, посочен в параграф 6, правата, които не са изгубени или погасени по давност, се придобиват от датата на подаване на искането, освен ако са налице по-благоприятни разпоредби на законодателството на която и да е държава-членка.

Член 3

Настоящият регламент влиза в сила на първо число от месеца след месеца на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и е пряко приложим във всички държави-членки в съответствие с Договора за създаване на Европейската общност.

Съставено в Брюксел на 14 май 2003 година.

*За Съвета
Председател*

A.-A. Tsochatzopoulos

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 1

I. ГЕРМАНИЯ

В случай на семейни обезщетения, настоящият регламент се прилага само за граждани на трети страни, които притежават разрешително за пребиваване, което отговаря на определението в германското законодателство “Aufenthaltserlaubnis” или “Aufenthaltsberechtigung”.

II . АВСТРИЯ

В случай на семейни обезщетения, настоящият регламент се прилага само за граждани на трети страни, които отговарят на определените от австрийското законодателство условия за постоянно право на семейни помощи.